

naštelo; kajti 500 prebivalcev dobi enega, 750 pa že dva volilna moža.

Naši poverjeniki in sploh prijatelji „pravne“ slovenske in katoliške stranke pa se naj marljivo in srčno poprimejo volitvenega delovanja! V sleherni srenji se naj pred vsem pogovori: koga da si mislijo izvoliti za volilnega moža. Ta pa mora biti sploh zanesljiv, pošten in srčen mož, ki mu je mar za narod in vero. Pravi krščanski slovenski mož mora biti! Drugače so naše volitve lažnjive in krivične. Slovensko ljudstvo je sploh verno in udano sv. katoliški cerkvi, zvesto in udano domovini in cesarju. Takošni morajo tudi biti volilni možje, takošni naši poslanci!

Vse za vero, dom in cesarja!

Gospodarske stvari.

Gospodarski napredek.

„Novice“ štev. 28. razglashajo prav veselo novico, da ste se namreč na Bohinjskih planinah dve sirarski družbi osnovali: ena šteje 12 združenih gospodarjev na Bitenjski planini in na Govnjaču; druga, na planini Bareča dolina blizu Bohinjskega jezera, šteje 8 gospodarjev. Tako so tedaj vrli Bohinjci prvi, ki so osnovali družbe, katerim je namen: z združeno močjo pridelovati dober sir, ki se drago proda in torej živinorejcem več dobička da, kakor pridelovanje masla. Č. g. župnik Mesar v Bohinjski Bistrici, predstojnik Bohinjske kmet. podružnice, je hvalevredno stvar sprožil in tako dolgo delal, da se je kljub velikim overam srečno dognala.

Združevanje posameznih moči je za gospodarski napredek silno koristno, zato je po drugih krajih, na pr. na Predarliskem, Solnograškem, Tirolskem itd., že zdavno enake družbe osnovali in ministerstvo poljedelstva je kakor prejšnja leta, tako tudi letos državno podporo namenilo sirarskim družbam in seer: dve darili po 600 gld. z 2 zlatima svetinjama, ako se vsak den vsaj iz 400 bokalov mleka prideluje masten sir; tri darila po 300 gld. in s srebrnimi svetinjami, ako se iz 400 bokalov mleka vsak den prideluje na pol masten alj suh sir.

Opomniti pa je, da mora vsaka družba vsaj 10 enakopravnih deležnikov šteti. — Ko bi imeli na Štajerskem več domoljubnih, za blagor slovenskega kmeta vnetih kmetijskih podružnic, bi se dale tudi pri nas take družbe vpeljati, ker imamo po Pohorskih, Solčavskih planinah, kakor tudi na Planini in v goratih krajih proti Savi lepo živinorejo. Še bolj to velja za Koroško. Manjka le mož, ki bi stvar krepko v roke vzeli, kakor č. g. župnik Mesar na Kranjskem.

Pri tej priliki obračamo pozornost slovenskih vinorejcev na vinstvene družbe, katerih je

do konca lanskega leta na Štajerskem že bilo sedem ustanovljenih, ki so dobile 2495 gld. državne podpore.

Na slovenske strani so take družbe: 1. v Mariboru (za Marib. šent-Lenarški in Slovenje-Bistriški okraj: 45 deležnikov in 3 gld. letnine); 2. v Radgoni (za gornji in spodnji Radg. okraj: 15 deležnikov); 3. v Cmureku, (kamor spada tudi ena stran Mariborskega in Lipniškega okraja: 12 deležnikov); 4. v Ormuži, (kamor spada tudi del Ljutomerskega okraja: 28 deležnikov); 5. v Ljutomeru (15 deležnikov, 4 gld. letnine) 6. v Brežicah (za Breški, Sevnški, Kozjanski in Jelški okraj: 14 deležnikov, 2 gld. letnine); 7. v Ptuj, (kamor spada Rogaški okraj: 61 deležnikov, 2 gld. 40 kr. letnine).

V Celjskem, Šoštanskem, Laškem in Konjiškem okraji torej še manjka taci družeb. Namen teh družeb je: zasajevati žlahne, raznim zemljiščem in podnebjem primerne trte, iz čistih sort pridobljena vina umno obdelovati; vinorejcem kazati, kako da se s trsjem umno dela in vino v kleti preskrbljuje; odpraviti napake pri rezi, gnojenji in pomnoževanju trt v vinogradih, slednjič vina dobro prodajati.

Ta društva so z majhnim kapitalom 9000 gl. že v prvem letu svojega obstanka napravile 29 gorice za poskušnjo, ki obsegajo 11¼ oralov zemljišča, na katerem je bilo zasajenih 86.000 korenin, in 8 trsnic (Rebschule) na 6 oralih zemljišču, kder je vzraslo 640.000 reznikov najzlahotnejše vrste. Kolika korist, da se iz taci gorice in trsnice dobi zanesljivo žlahnih trt! Dokler je pa v štajerskih vinogradih nad 200 raznih trtnih plemen vse križem zasajenih, brez ozira na zemljišče in podnebje, ni mogoče pridelovati vin čistega značaja in okusa, ktere imajo največjo vrednost in ceno. —

Dobiček, ki ga gospodarstvo vsake družbe vrže, se po odšteti preteklih in prihodnjih stroških razdeli med deležniki, tako da se sčasoma vsakemu majhna letnina obilno povrne, vrh tega pa v obče vinoreja močno pospešuje.

Gospodarji! pristopite dotičnim družbam, kajti, kar eden sam ne zmore, stori združena moč mnogih. (Po „St. Ldb.“)

Gospodarske skušnje.

Miši na polju pokončati — nasvetuje v „Obzoru“ izkušen gospodar sledeče sredstvo, s katerim si je letošnje leto rešil prav veliko pšenice polja. Izkopal je kraj cele njive nekoliko vstričnih (paralelnih) jam, 10 palcev širokih in 12 palcev globokih s strmimi stenami. Miši stikaje po polji padajo v te žlebove in ker se ne morejo lahko speti na strme stene, letajo po žlebu gori in doli. Od 10 do 10 sežnjevk vkopljejo se veliki lonci in miši popadajo v nje. Tukaj se začno same med seboj gristi in se pokoljejo. Če ktera živa ostane, jo lahko sam pokončaš. — Po tem

načinu je omenjeni gospodar v 4 dneh pokončal 6000 miši in si rešil veliko polja. — Ker pomoček posebnih stroškov ne prizadeva, poskusite ga!

Ali je svetovati, da se gnoj na polju raztrese in tako dalj časa pusti ležati? O tem še strokovnjaki, učeni možje, niso vsi enih misli. V najnovejšem času je dr. Schubmacher napisal razpravo, da je dobro, posebno na puštem zemljišču, gnoj dalj časa raztrošen in nepodoran puščati ravno tako, kakor je na senokoših alj travnikih navadno. Kakor slavnoznani lučbar, (kemikar) Stöckhard dokazuje, se na ta način le malo dušika alj gnjlca (Stickstoff) pogubi, po izpiranju dežja in snega se pa delci gnoja lažje raztopijo in tim gotovejše z zemljo zvežejo. Seveda se tako ležanje gnoja samo na ravnini priporočati more, ker bi ga na strminah voda odnesla.

(„Zag. Gosp. list.“)

Dopisi.

Iz Ptuja, 9. julija. V številu 154. „Slov. Naroda“ nahaja se dopis iz Ptuja, v katerem se bere med drugim sledeče: „Iz tega, kako zaničljivo je prof. Žitek o liberalni slovenski stranki dne 22. junija v Celju govoril, da se sklepati...“

Ker jaz ni edne besedice o „liberalni“ stranki govoril nisem, se iz mojega govora tudi celó nič ne da „sklepati.“ Ali iz onega dopisa se ne da samo sklepati, ampak belodano iz njega sledi, da je dopisnikov namen bil, mene na vse strani očrtniti. Ta namen se v vsej golosti kaže. Bili so namreč ob svojem času neki neresnični dopisi v „Politiki“ in „Wandererju.“ O onih dopisih pravi „Narodov“ dopisnik: „Po Žitkovem poročilu o volilnem shodu ptujskem, bi slobodno sklepal, da onih članov nikdo drugi ni pisal, kakor ta poročevalec v Celju.“ Jedro te izjave je: Čujte! čujte! vsi, katerih se tiče; mesto da bi se s šolaj pečal, dopisuje, politizira in laže Žitek po Celju, po Pragi in v Beču.

Kar se dopisov do „Politike“ in „Wandererja“ tiče, moram reči, da odkar sem v Ptui, tema časnikoma nisem ne besede pisal, ker naloga učitelja res ni politiziranje, ampak podučevanje mladeži. — Ali „Narodov“ dopisnik me utedne zavrniti: „Kaj pa si tedaj 22. junija v Celju delal, ki sicer z vsemi drugimi nejuristi o politiki ravno toliko umeš kot moj bregušnjak?“

Šel sem v Celje na poziv mnogopošтовanega prijatelja, in dasiravno me politika jako malo zanima, ne bi vendar rad ostal celó nezveden glede dejanja in nehanja strank ožje domovine svoje. Reči moram, da je bil vtisek celjskega shoda za me v vsakem oziru povoljen. Pomirljivo, možato postopanje pričujočih duhovnikov in njih navdušenost za blagor slovenskega naroda osvedočila me je, da je trjenje: „ta stan je zastavo narodnosti zapustil“, navskoz krivično!

Samo ena ne pričakovana prikazen grenila mi je popolno zadovoljstvo, in ta je: razjarjenost kmetiškega stanu proti Dr. Vošnjaku! Ali tudi ta se je vsled potolažljivih besed gg. Kosarja in Hermana nazadnje ukrotila.

Iz vzroka, seznaniti se z djanjem in nehanjem strank ožje domovine svoje, od ktere sem mnogo let oddaljen živel, bil bi tudi 25. maja rad šel v Celje. Ali oni shod smo tukaj še le 25. maja iz „Naroda“ zvedli; kajti ptujska zastopnika na ondašnjem shodu: gospoda doktorja Ploj in Gregorič, nista ne živi dušici rekla, da ideta v Celje ptujskega okraja zastopat! —

Dalje pravi „Narodov“ dopisnik: „Med 24 osebam, ki so ptujski shod 11. maja obiskale, bilo je 6 posvêtnih, drugi pa vsi duhovskega stanu.“ Če je pozabil, koliko da je bilo posvêtnih nazočih in želi znati njih imena, mu s petnajstimi lahko poslužimo; ostali pak so bili duhovniki ali kakor naš oberliberalni ptujski Mladostenec inace raj pravi: „črnjohi“, katerih „konjsko kopito“ resnicoljubni in nježni dopisnik „Narodov“ v daljem na tanko pregleduje in v svoji nezmotljivosti kaj ljubeznjivo in pošteno opisuje!

Ni res, kar „Nar.“ dopisnik pravi, da bi bil jaz zračunil, da ima Herman v ptujskem okraju 88% glasov za seboj. V Celji sem le to rekel, da je na ptujskem shodu 88% (ali prav za prav 87½%) za Hermana glasovalo, česar tudi „Narodov“ dopisnik in nijeden dohtar tajiti ne more.

Ni meni navada, z iluzornimi faktorji računati, širokoustno svet slepariti ali prerokovati; te in take reči prepuščam celó mirno in hladnokrvno drugim. Po volitvi bo si že vsak za se lahko preračunal, koliko % glasov da ima Herman, koliko pa njegov zopernik, dr. Ploj. — Brez zamere!

J. Žitek.

Iz Ljubljane, 6. julija. (Obč. zbor delničarjev „Nar. tiskarne.“) (Konec.) G. Vošnjak g. Kluna zavrača, da tudi predloga: v enem ali dveh mesecih sklicati izredni občni zbor, staviti ne sme, češ, da ni na dnevnem redu. Ko mu pa g. Klun dotično določbo pravil, prebere, pobija g. Klunov predlog s tem, da se bo letos vsakako sklical še eden občni zbor, kadar bodo pravila, ktere se hočejo v tem zboru preurediti, od vlade potrjena. Takrat se bo volil nov upravni odbor in predložile in vravnale se bodo vse reči, ktere so denes zaostale.

G. Klun odgovarja, da bo do tedaj morebiti še mnogo časa preteklo in da bi ne bilo dobro, uredbo računov in bilanco še dalje odkladati. Tudi bi ne bilo prav, novim odbornikom nakladati, da rešijo štrečno, ktero je dosedanjí odbor zamotal. Ako si pa upravni odbor ne upa, v enem ali dveh mesecih te naloge izvršiti, bi pa zaslužil, da se mu denes očitno nezaupnica izreče. (Nemir).

Ko je g. Pajk delničarjem še priporočal, naj delajo na to, da bi naročniki naročnino redoma plačevali, oglasi se g. Zupan iz Reke,